

Forsvarsministeriet

Samlenotat

rådsmøde for retlige og indre anliggender den 12. maj 2011.

Dagsordenspunkt 6): Ajourføring om Japan. Optagelse af nukleare hændelser i de prioriterede referencescenarier på civilbeskyttelsesområdet

26. april 2011

Nyt notat.

1. Resumé

Belgien ønsker, at der udvikles en række prioriterede referencescenarier, som kan anvendes i forbindelse med identificering af medlemsstaternes særlige kapaciteter i tilfælde af en nuklear-radiologisk hændelse. Regeringen kan støtte, at der udvikles referencescenarier til brug for identificering af særlige radiologiske-nukleare kapaciteter, men at dette bør ske i sammenhæng med FN's Internationale Atom og Energi Agentur's (IAEA) bistandskonvention, hvor et af projekterne vedrører udviklingen af RANET (Responce Assistance Network). Danmark og en række EU-medlemsstater har ratificeret FN's bistandskonvention. EU-Kommissionen har opfordret til, at medlemsstaterne deltager i RANET-projektet.

2. Baggrund

Med baggrund i jordskælvet og den efterfølgende tsunami i Japan den 11. marts 2011 som medførte omfattende ødelæggelser for især Fukushima-Daiichi kernekraftværket med radiologisk udslip, blev det konsolideret på Det Europæiske Rådsmøde den 24.-25. marts 2011, at sikkerheden på de europæiske kernekraftværker skal undersøges, herunder at der gennemføres en række stress-tests.

Den belgiske indenrigsminister Annemie Turtelboom har i et brev i marts 2011 til det ungarske EU-formandskab med kopi til EU-Kommissionen ytret ønske om at nukleare hændelser omfattes i samarbejdet på civilbeskyttelsesområdet. Belgien foreslog en drøftelse på RIA-mødet den 11.-12. april 2011. Det ungarske formandskab så ikke umiddelbart et behov for en sådan drøftelse, da det blandt andet vurderes, at nukleare hændelser allerede er omfattet af det eksisterende samarbejde på civilbeskyttelsesområdet.

Belgien har siden genfremsat ønsket om, at der udarbejdes prioriterede referencescenarier i forbindelse med nukleare-radiologiske hændelser, hvilket nu er blevet optaget på dagsordenen for RIA-rådsmødet den 12. maj 2011.

Det kan i den forbindelse oplyses, at Kommissionen i november 2011 vil fremlægge nye eller reviderede forslag til retsakter på civilbeskyttelsesområdet. Kommissionen udsendte i november 2010 en meddelelse om styrkelse af den europæiske katastroferespons i tilfælde af katastrofer, hvor der bliver mulighed for at kunne optage eventuelle forslag til fokusområder for det fremtidige samarbejde.

bejde. Det fremgår imidlertid af de eksisterende retsakter, at der er mulighed for gensidig bistand i tilfælde af radiologiske hændelser.

3. Formål og indhold

Belgien foreslår, at EU-Kommissionens monitorerings- og informationscenter (MIC) - inden for civilbeskyttelsessamarbejdet - udarbejder en oversigt over prioriterede referencescenarier, der kan danne et overblik over de kapaciteter, som medlemsstaterne evt. kan stille til rådighed for hinanden i forbindelse med nukleare hændelser.

Det konkrete indhold eller den videre procedure er ikke nærmere beskrevet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Overvejelser om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Ikke relevant.

8. Høring

Sagen har ikke været i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det vurderes, at andre medlemsstater vil kunne støtte, at Kommissionen udvikler referencescenarier, som led i at opbygge dedikerede kapaciteter i tilfælde af nukleare-radiologiske hændelser. Det er også vurderingen, at flere medlemsstater vil henvise til de nuværende aftaler inden for FN-regi (IAEA), hvor der foregår et lignende samarbejde.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen ønsker et robust og sikkert samfund med et velfungerende beredskab. Regeringen kan støtte, at nukleare-radiologiske hændelser inkluderes i EU's oversigt over prioriterede referencescenarier, men at en sådan oversigt bør ske i tilknytning til eksisterende nukleare/radiologiske assistancesystemer.

Eventuelle yderligere initiativer inden for EU-samarbejdet på det nukleare område bør ske under hensyntagen til, at disse ikke duplikerer initiativer i IAEA-samarbejdet i FN regi, herunder særligt bistandskonventionen (IAEA's Convention on Assistance in the Case of a Nuclear Accident or Radiological Emergency), som blandt andet Danmark har ratificeret.

Et vigtigt element i bistandskonventionen er RANET-systemet (Response Assistance Network), der har til mål at identificere eksisterende katastroferespons kapaciteter/moduler, der vil kunne anvendes i tilfælde af en nuklear-radiologisk hændelse. Systemet er således et supplement til med-

lemsstaternes eksisterende kapaciteter/moduler. EU-Kommissionen har blandt andet opfordret medlemsstaterne til at anvende dette system.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.